

RECENZIÓK

CSOMA MÓZES

Umemura Yuko:
Japánok és magyarok egymásról.
Budapest: Akadémiai Kiadó, 2017.

A távol-keleti térséggel foglalkozók számára mindig nagyon érdekesek a kapcsolattörténeti kiadványok: miként és hogyan látták az Osztrák–Magyar Monarchia, majd a Horthy- és a Kádár-rendszer állampolgárai a kelet-ázsiai országokat, illetve milyenek láttak minket a távol-keleti térségből nézve. 2017 tavaszán valóságos reneszánszukat élték a japán–magyar kapcsolat-történetet feldolgozó monográfiák. Először Wintermantel Péter egykori diplomatának, a Külügyminisztérium volt helyettes államtitkárának könyve (*Nippon-babona – A magyar-japán kapcsolatok története*. Budapest: Osiris-KKI, 2017) jelent meg, amely a szerző korábbi, levéltári kutatásait összesítve, tudományos igényességgel számol be Magyarország és Japán politikai és gazdasági kapcsolatainak alakulásáról a 20. század első felétől a korai Kádár-rendszer időszakáig. Ezután Kiss Sándor egykori kereskedelmi diplomata munkája (*Japán vonzásában – Magyarok, akik szerették Japánt*. Budapest: Holnap Kiadó, 2017) látott napvilágot, amely a 19. század végén és a 20. század első felében Japánban tevékenykedett magyar vállalkozók bemutatására helyezi a hangsúlyt.

2017 tavaszának harmadik japán–magyar kapcsolattörténeti témájú monográfiája Umemura Yuko nevéhez fűződik, aki az ELTE BTK Japán Tanszékének munkatársaként már évtizedek óta a téma kutatója. Tizenegy évvel ezelőtt megjelent nagy sikerű munkájában Imaoka Jūichirō 今岡十一郎 (1888–1973), a két távoli ország között hídszerepet betöltő tudós életútját dolgozta fel (*A Japán-tengertől a Duna-partig*. Budapest: Gondolat, 2006), valamint számos tanulmányt írt a japán–magyar kapcsolatok tárgykörében.

A most megjelent monográfia eddigi kutatásainak „esszenciáját” tartalmazza: milyen kép alakult ki a magyarokban Japánról, valamint a japánokban Magyarországról a 19. század végétől a második világháború befejeződéséig. A könyvből megtudhatjuk, hogy Kossuth Lajos alakja miként bukkant fel egy japán politikai regényben, Tornai Gyula magyar festőművész Japánban tartózkodva miként készíthetett festményt a korszak egyik legbefolyásosabb politikusról, továbbá részletes felsorolást és bemutatást kaphatunk a 19. század második felétől hazánkban megjelent japán témájú könyvekről.

Umemura Yuko munkájában külön fejezet foglalkozik az 1956-os forradalom Japánra gyakorolt hatásával, amely még mindig kevésbé ismert hazánkban. A Magyarokat Segítő Társaság tevékenysége mellett megismerhetjük a forradalmat feldolgozó japán könyveket és Kondō Yoshimi 近藤芳美 (1913–2006) költő magyar témájú tankaverseit. Umemura Yuko monográfiájának végén, külön mellékletként közli Shiba Shirō 柴四郎 (1853–1922) japán író *Különleges találkozás szép asszonyokkal* (*Kajin no kigū* 佳人之奇遇, 1897) című regényének részletét, amelyben egy hosszas fiktív beszélgetés szerepel Kossuth Lajossal a cári Oroszország jelentette fenyegetésről.

Az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent, szövegközi képekkel illusztrált mű nemcsak a távol-keleti témák számára kiemelkedő érdekességű alkotás, hanem mindazok számára is, akik többet szeretnének megtudni arról, hogy hazánk 20. századi sorsfordítói milyen visszhangot váltottak ki a felkelő nap országában.